

Відомі такі чотири механізми управління процесом формування корпоративної культури, які довели свою ефективність: механізм участі: залучати співробітників до вирішення важливих для організації питань, спираючись на їх можливості. За оцінками аналітиків у працівників сфери знань коефіцієнт використання людського потенціалу складає всього 37,5%; механізм символічного управління, який використовується для підтримки того, що для організації найважливіше; механізм взаєморозуміння: постійне інформування про кроки і перспективи. Взаєморозуміння підсилює гордість за успіхи організації і взаємну відповідальність; система заохочень, пов'язана з приналежністю працівника до організації.

Головним при формуванні корпоративної культури є розуміння того, що культура організації – це цілісне явище, і тільки комплексний підхід до процесу її формування і зміни, а також широка система заходів з планування та організації цього процесу дозволяє сформувати почуття причетності до справи у всіх членів університетської корпорації, що забезпечить ефективність її діяльності.

КОНЦЕПЦІЯ І ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СЕКТОРІ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

*Морозов В.І., к.е.н., старший викладач
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені П. Василенка*

Разом з трансформацією світових економічних процесів, в Україні відбувається зародження, формування та розвиток концепцій соціальної відповідальності (СВ), яка вже десятиріччя ефективно функціонує в усіх розвинених країнах світу.

Соціальна відповідальність – концепція сучасної теорії та практики яка охоплює аспекти взаємодії найманих працівників, забезпечення їх прав, відносин з роботодавцями, розробка міжнародних стандартів захисту праці, міжкорпоративні стосунки та інше.

Згідно із визначенням МОП, система соціального захисту включає: стимулювання стабільної, оплачуваної профдіяльності; компенсацію основних соціальних ризиків за допомогою механізму соцстрахування; надання соцдопомоги незахищеним групам населення.

Країни Європи на законодавчій основі забезпечують доступ своїм громадянам до соціальних прав, які викладені у прийнятій Європейській соціальній хартії, на якій базуються моделі соціальної політики.

На сучасний момент провідними науковцями та експертами виділяють три моделі Соціальної Відповідальності:

- 1) Американська;
- 2) Континентально-Європейська;
- 3) Японська/Азійська.

Американська модель Соціальної Відповідальності була сформована у XIX ст. Вирішення багатьох соціальних проблем у США реалізується численними механізмами участі бізнесу в соціальній діяльності через корпоративні фонди. Також в США соціальна відповідальність реалізується програмами волонтерства персоналу підприємств в робочий час.

Позитивні риси американської моделі СВ:

- гнучка система управління;
- орієнтація на підвищення вартості компанії і її прибутковості у короткостроковому періоді;
- іноваційність і достатня ризикованість проектів;
- захист прав дрібних акціонерів.

Негативні риси американської моделі СВ:

- конфлікт інтересів інвесторів, які прагнуть високих прибутків та керівництва;
- дещо переоцінена роль фінансового ринку;
- значний вплив на раду директорів з боку вищого керівництва корпорації.

Іншою моделлю соціальної відповідальності є Континентально-Європейська. Європейська модель СВ базується на соціально-орієнтовних механізмах ведення бізнесу при суттєвому впливі держави. Слід зазначити, що європейська модель СВ орієнтована на три базові напрями: економічний, працевлаштування та охорону екології.

Позитивні характеристики Європейської моделі СВ:

- незначні ризики банкрутств і «конфліктів інтересів»;
- залучення партнерів для спільного фінансування соціальних проектів;
- двоступенева структура управління (виконавча та спостережна ради).

Негативні характеристики Європейської моделі СВ:

- низькоефективне впровадження інвестпроектів;
- правила розкриття інформації менш суворі, ніж в американській моделі;
- інтереси різноманітних стейкхолдерів не завжди збігаються і у них можуть бути різні позиції стосовно проводимої корпоративної політики.

Ще однією з базових моделей СВ є Японська/Азійська. В цій моделі СВ присутній значний вплив держави, втім в корпоративній моделі цього типу перше місце приділяють людським трудовим ресурсам, «сімейного» типу.

Позитивні характеристики Японської/Азійської моделі СВ:

- орієнтація на довгостроковий розвиток компанії;
- ефективний контроль за менеджерами компанії;
- стабільні й партнерські відносини у групі акціонерів.

Негативні характеристики Японської/Азійської моделі СВ:

- темпи росту і прибутковості компаній нижче ніж в американських;
- недостатня прозорість інформації про діяльність;
- недосконала система захисту прав дрібних акціонерів.

Література:

1. Білявський В. Підвищення рівня соціальної відповідальності торгівельного підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2009. № 5. С. 84-91.
2. Вергун Л.І. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах глобальної фінансово-економічної кризи. *Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць*. К., 2010. Вип. 23. С. 165-170.
3. Король С. Інституційний підхід до соціальної відповідальності бізнесу. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 31. С. 42-55.
4. Mirvis Ph., Googins B.K. Stages of Corporate Citizenship: A Developmental Framework. Centre for Corporate Citizenship at Boston College, 2006.
5. Caroll A.B. Corporate Social Responsibility: Evolution of Definitional Construct. *Business and Society*. 1999. Vol. 38. № 3. P. 268-295.

FINANCIAL MARKET STRUCTURE UNDER THE FINANCIAL GLOBALIZATION CONDITIONS

*Nikitina A.V., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Kharkiv National University of Economics named by S. Kuznets
Shershenyuk O.M., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Kharkiv National Automobile and Highway University*

The financial market is a complex and diverse system. Financial instruments are modernized and changed by contemporary conditions. Over the past three decades, many new financial instruments have emerged in financial markets, called derivative securities or derivatives.

In the case of derivative financial instruments, we assume that financial instruments relate to risks associated with other financial or physical assets. The derivative is a standard document that confirms the right and/or obligation to purchase or sell the underlying asset in certain future circumstances.

If the securities are intended to attract long-term funding, derivative financial instruments are hedges, which are a risk to price risk. Derivative contracts are first ranked among various financial market risk instruments.

In line with the IMF's classification, four types of underlying assets, each of which may be related to a derivative contract:

- products (the price of derivative contracts is related to the price of a particular product or the index of the product group);
- shares (the price of derivative contracts is related to the price of a particular stock or a change in the price index for a shareholding);
- foreign currency (the price of derivative contracts is linked to the exchange rate of one or more currencies)
- interest rates (derivative prices are related to fixed, floating, not combined interest rate) [1].